

НАКАЗАТЕЛНО ПОСТАНОВЛЕНИЕ

№ РД-10-23/28.08.2019 г.

Днес, 28.08.2019 г., подписаната **София Владимирова** ....., **председател на Съвета за електронни медии**, разгледах и проверих преписка по **Акт за установяване на административно нарушение № НД-01-27/ 30.07.2019 г.**, съставен от ....., на длъжност старши инспектор в Съвета за електронни медии, при свидетели на установяване на нарушението ..... и ....., срещу **БЪЛГАРСКАТА НАЦИОНАЛНА ТЕЛЕВИЗИЯ**, ЕИК по БУЛСТАТ 000672350, седалище и адрес на управление: гр. София, 1504, ул. Сан Стефано № 29, представлявана от Емил ... Кошлуков, генерален директор, за следното:

На 07.05.2019 г., в сградата на Съвета за електронни медии - гр. София, бул. Шипченски проход № 69, при преглед на записи от Интегрирана система за мониторинг (ИСМ) на СЕМ на телевизионна програма БНТ1 на доставчика на медийни услуги Българската национална телевизия е установено, че:

На 06.05.2019 г., в рамките на сутрешната празнична програма по повод на Деня на храбростта и Българската армия, БНТ 1 излъчи репортаж за стара бойна техника от времето на Втората световна война, в който присъстват множество фашистки символи.

Програма БНТ1 за 6 май 2019 г. от 7:00 ч. до 12:00 ч. съдържа множество директни включвания - от водосвета на бойните знамена, от военния парад в центъра на София, от посещенията на папа Франциск в град Раковски, както и интервюта в телевизионно студио и площади, предварително заснети репортажи и анкети с граждани и военнослужещи.

Кратка информация, че в парада ще участва и ретро техника от времето на Втората световна война, се съобщава преди репортажа с фашистки символи.

Текст, звук	Картина
09:27:32 Водещ: Здравейте отново, Денят на храбростта продължава тук – на площад Александър Първи, с военния парад само след минути. Водеща: А при нас е човекът, който лично отговаря за това, което ще видим днес на този парад. При нас е генерал Иван Лалов, заместник- командващ на съвместното командване на силите, добър ден и честит празник.	Двама водещи на фона на площад, до тях е мъж във военна униформа. Надпис на цветна подложка в долната част на екрана „6 май - Денят на храбростта”.

<p>Водещ: Честит празник.</p> <p>Генералът: Добър ден, благодаря, честит празник и на Вас, и на Вашите зрители.</p> <p>Водеща: Както знаем, този 6 май е малко по-различен и заради посещението на папа Франциск. Отрази ли се това на организацията на парада и всъщност знаем, че времето е голям фактор и сега е доста променливо, ще видим ли цялата летателна техника, която е предвидена за днес?</p> <p>Генерал: Ами посещението се отрази по време на организацията, но мисля че успяхме съвместно с всички фактори, отговарящи затова със СДВР, със Софийска община и с Националната служба за охрана да координираме нещата така, че да се случат и двете събития без да си пречат едно на друго. Надявам се, че времето ще задържи това, което е в момента и това ще позволи на авиацията да може да прелети и да бъде видяна от хората, които са на площада и тези, които са пред телевизора.</p> <p>Водещ: Генерал Лалов, един от акцентите на днешния парад е, това което го прави по-различен, е участието на ретро техника от Втората световна война. В този смисъл, колко стара е най-старата техника действаща техника, която ще видим днес на площада и колко нова е най-съвременната?</p> <p>Генералът: Колко стара е най-старата техника не мога да ви кажа, но знаете, че модернизацията в нашата армия леко закъснява, макар че се полагат всички усилия и се надявам те да се реализират. Участието на ретро техниката ще бъде много интересно, защото това е техника, която е била на въоръжение по времето на Втората световна война. Ще имат възможност хората да видят с какви машини са се движили тогава, макар и само осем на брой, все пак ще бъде интересно.</p> <p>Водещ: Кое ще бъде първото нещо, което ще направите след като парадът завърши, какъв парад искате да видите?</p>	<p>Надпис - „ген.майор Иван Лалов, зам. командващ Съвместното командване на силите”</p> <p>Надпис – „какво ще покаже днес армията – гледайте от 10.00 ч. военния парад на пл. „Княз Александър 1” – екранът е раздвоен – полиекран, от ляво в прозореца се вижда как говори генералът, а от дясно се виждат кадри от пространството пред храм „Св. Александър Невски”, където преди минути е завършил водосветът на бойните знамена.</p> <p>Вижда се колона с гвардейци, движение по улица на хора...</p> <p>Виждат се танкист, усмихва се – подава глава от танк, оръдия...</p>
---	--

<p>Генерал: Искам да видя парад, такъв какъвто го тренирахме последния ден и се получи много добре, надявам се времето да е с нас, хората да са концентрирани в това, което правят, така че парадът да мине целият, с цялата техника и с личен състав както беше на последната тренировка. А какво ще правя след... сигурно ще поема дълбоко въздух и ще въздъхна.</p> <p>Водеща: В този смисъл малко по-лично отново да насоча въпроса, има ли зрител, който особено много Ви притеснява дали ще Ви критикува или ще хареса това, което ще видите, тук на площада ли е или на малкия екран?</p> <p>Генералът: Не се притеснявам дали ще бъда критикуван, не бих казал че се притеснявам, просто така изпитвам чувство на отговорност за това, как ще се случат нещата, не само с моето представяне, а изобщо за целия парад как ще премине.</p> <p>Водеща: Ами благодаря Ви, да си пожелаем наистина един много впечатляващ парад както се получава последните години на 6 май, хубав празник Ви пожелаваме днес, а сега, наистина както вече Ви казахме, бойна техника от Втората световна война е част от специалната програма на парада днес.</p> <p>Водещ: Ще видите реставрирани камиони и мотори...</p> <p>Музика</p> <p>09:30:50 музика Звуци – стрелба</p> <p>Мъжки глас:</p>	<p>Официални лица полагат венци пред паметника на Незнайния воин... Виждат се дула на оръдия...</p> <p>Докато интервюто е показано на левия екран или прозорец, на другата половина на екрана или в десния прозорец се вижда как Президент и Вицепрезидент поздравяват военнослужещи; Политици, официални лица вървят по улица ...</p> <p>Полиекран - Негово Светейшество Българският патриарх Неофит разговаря с политици</p> <p>На цял екран се виждат черно-бели кадри и надпис долу на екрана: „6 май - коли и мотори от Втората световна война излизат на парада”.</p> <p>Архивните кадри показват войници, влакове с войници, войници с оръжие на рамо, бойни действия.</p> <p>Черно-белите кадри стават цветни – цветново преливане. Бойни действия.</p> <p>Стрелба зад чували, повалени дървета. Езеро. Войници се движат с лодка. Други стрелят зад дървета, вижда се камион</p> <p>Мъж в кадър говори, на ревера му се вижда</p>
--	--

<p>Това е машината Щаер 640. Използвана е в армията да влочи оръдия, да превозва пехота, имало ги е и като радиостанции и като санитарни коли. Тази в случая е възстановена така, както си и е била за пехота, 12 човека екипаж отзад.</p> <p>Женски глас: От 3800 произведени машини близо 800 са купени от българската армия. Една от тях е карал ветеранът от Втората световна война Л. Хр..</p> <p>Л.Хр.: Снег, буря, те гребат и заминават. Те, те спиране немя при тех. Има отпред фарове, затъмнени фарове се слагаха, които светят само на един метър пред колата. За да може противникът да не знае, нали, къде се движат.</p> <p>Женски глас: Искате ли сега да се качите пак?</p> <p>Л.Хр.: Искам да се кача, но да е само мир, да не е война.</p> <p>Женски глас: Едва 15 Щаера в света оцеляват до днес. Този е собственост на колекционера Найден Марков.</p> <p>Мъж: Интересното на тази машина е, че се е запазила българската табелка, на която е написано „за прен-ъ диференциал-ъ”.</p> <p>Жена: Каква скорост може да развие?</p> <p>Мъж: Давали са ги, че развива до 80 километра, аз реално с нея съм вдигал някъде до 40 км/ч., 50 – чувствам се добре. По-натат имам, изпитвам леки притеснения.</p> <p>Жена: Колекционерът е изкарал от боклука и друга кола от Втората световна война. По-мощна от тази.</p> <p>Мъж: Това е Кюбел ваген, тип 82 кадееф. Използвана е от Вермахта основно и в българската армия също я имало до 45 година е била на въоръжение и малко след това. Двигателят е отзад. Нейният наследник е Фолксваген костенурка.</p> <p>Жена: Какво виждаме на таблото?</p> <p>Мъж: На таблото виждаме контактен ключ, запалващ, контролни лампи, нотек за нощно движение и мигачи. Изключително елементарен автомобил.</p> <p>Мъж: Интересното за нея, е че е</p>	<p>знака на СС – <i>/историческа справка показва, че това е нацистки символ за расова и идеологическа принадлежност към организация, отговорна за убийствата на милиони евреи и други хора, като на Нюрнбергския процес е обявена за престъпна организация/.</i></p> <p>Надпис – Л. Хр..., ветеран от войната Възрастен мъж стои до камион, фаровете, оръдие</p> <p>Стар камион се движи покрай езеро. В него има войници.</p> <p>Близки планове – камерата разглежда вътре камиона – вижда се кормилото, табелка...</p> <p>Субективна камера – камионът се движи и се вижда пътят от предното стъкло, кадър показва локви и гума.</p> <p>Мъже във военна и камуфлажни униформи с оръжия...</p> <p>Запалване на двигател, слънце свети, огледало...</p> <p>Кола, вътре войник с нацистка нашивка с орел държи кормилото. В кадър говори мъж, облечен в униформа и на яката му има знак СС.</p> <p>Мигаща светлина от колата</p> <p>Близък план - детайл на нацистката нашивка на ръкава на войника зад волана – черен орел е сграбчил в ноктите си лавров венец от дъбови листа със свастика в него <i>/историческа справка показва, че това гербът на Третия райх/.</i></p> <p>Ръка показва какво се вижда на таблото на</p>
---	---

<p>разработена на Фердинанд Порше специално за тази война, по поръчка на Адолф Хитлер.</p> <p>Жена: Забързваме скоростта с мотоциклети, произведени за войната. След реставрацията им може да ги видите и днес по пътищата в България.</p> <p>Мъж: Цундап Каес 750, произведен е 1942 година. Било е на въоръжение в немската армия. Картечницата, която е монтирана е типична за времето си емге 42 – това е копие на емге 42. Отличава се с изключителна скорострелност и до ден днешен.</p> <p>Жена: Най-масовият мотоциклет по времето на Втората световна война е беемве модел ер 12.</p> <p>Мъж: Вермахта установява, че тази машина е много надеждна и поръчва едно количество от 36 000 броя. Когато е без кош, тази машина е подходяща за куриерски услуги, но когато е оборудван с кош, той може да поеме трима войника, картечница, въоръжение за трима човека. Няма електроника, няма пластмаса по мотоциклета, навсякъде има гресьорки за гресиране, ако тази машина се поддържа и се смазва, на практика тя не може да аварира.</p>	<p>колата. Камерата се движи и на яката му също се вижда знак СС. Близко до ревера му се вижда е микрофон с логото на БНТ1, който се държи от женска ръка.</p> <p>Екранът се раздвоява – в ляво се вижда войникът и репортажът, а в десния прозорец се виждат редици на българските войници от днешната армия в строй се придвижват за парада.</p> <p>Черно-бели кадри от архив в полиекран – в левия прозорец старите кадри, а в десния продължават директните кадри с войниците под строй, които вървят по площада в столицата.</p> <p>Полиекран – в ляво архивни кадри в черно-бяло – падат бомби, виждат се Хитлер и военни, надвесени над документи, в дясно вървят редиците на съвременната българска армия</p> <p>Отляво – мотоциклети се движат, отдясно – кадри на живо с армията</p> <p>Мъж пали мотор, форсира.</p> <p>Камерата е с долен ракурс. Войник на фона на синьо небе, изправен до мотор с каска на главата, а на раменете му виси метален знак. Мъжът говори в кадър – вижда се върху униформата отдясно отново нашивка с националсоциалистически символ.</p> <p>Екранът отдясно продължава да показва редиците на съвременната българска армия под строй.</p> <p>В левия прозорец на екрана се виждат на втори план деца, които махат или се качват на мотор. Мъжът е показан и върху мотора с оръдие до него. На врата му виси голям метален знак с нацистки символ с орел. Близък план на оръжието. Движение на мотори покрай езеро. Показване на ръчка на мотор.</p> <p>В 09:34:06 полиекран:</p> <p>В ляво облечен в униформа говори в кадър, на каската му се вижда нацистки символ, на дрехата също, по същото време в дясно – деца с българското знаме, кадри с редиците на съвременната българска армия...</p>
---	--

<p>Жена: Мотоциклетът, който ни показва Васил Георгиев, е на 72 години.</p> <p>Мъж: Няма как този мотоциклет да се кара със съвременна каска и с рокерско яке. Просто си губи ефектът. Караме го с подходящи дрехи. По улиците с кожен шлифер, с нещо, нещо от епохата, може да не е военна униформа, но пак да е от тези години. Всеки вдига ръка, лайкове.../смее се.../</p> <p>Жена: Кулминацията на парада ще е единствената останала в света командирска кола Феномен гранит ...</p> <p>09:35:18 – двама водещи на площада...</p>	<p>Моторът се вижда от различни гледни точки в левия екран. В дясно – вървят военни музиканти – барабан с триколюр, докато в ляво се вижда говорещ мъж с фашистко облекло. На ръкава му има знак, моторът се отдолу нагоре върви камерата до небето със слънце. Отдясно маршируват военни от днешната армия...</p> <p>На цял екран се вижда върху жълтеникав плат националсоциалистически символ орел и свастика – пречупен кръст. Близък план на говорещия – върху каската ясно се вижда отново орела със свастика. На ръкава му също има знак. Отново черно-бели кадри оръдие. Архивни кадри с цар Борис Трети.</p> <p>Надпис долу с имената на авторите на репортажа – репортер и оператор.</p>
--	--

Излъченият репортаж по програма БНТ1 на 6 май 2019 г. от 09:27:32 до 09:35:18 ч. е посветен на стара техника, произведена в нацистка Германия и използвана от българската армия по време на Втората световна война.

Телевизионният материал е заснет и монтиран преди директното излъчване на военния парад за 6 май от площада в столицата. Картината съдържа възстановка на бойни действия сред природа, край езеро, както и архивни черно-бели кадри от военни кинохроники, интервюта с участници във възстановката и колекционери, с един ветеран.

Всъщност, възстановката е организирана дни преди военния парад за Гергьовден, като са разиграни боевете при Драва от март 1945 година. Тази информация може да се научи от сайта на Информационния център на Министерство на отбраната по повод на проведения в Негован военно-исторически екшън от група за исторически възстановки „Братя по оръжие“. Част от информацията за възстановката, зрителите на БНТ1 получават след повече от час в програмата, по време на самото преминаване на ретро техниката през площада в столицата. Тогавата на телевизионния екран не могат да се видят фашистки символи.

Репортажът от 9:27 ч. не съобщава, че със закупената немска бойна техника от Царство България, българските войници в края на войната реално са воювали срещу Хитлеристка Германия като част от международната антифашистка коалиция. Информацията за количеството произведена немска техника по времето на Хитлер и съответно закупена от България, насочва вниманието на зрителите върху въоръжението и модерното оборудване на армията ни по онова време в изцяло положителна светлина. Акцентирайки единствено върху хитлеристката военна индустрия, заедно с интервюта на

запалени колекционери и участници във възстановката, облечени във фашистки униформи, репортажът създава една позитивна и приятна атмосфера на забавление от историята. Аудиовизуалното съдържание изгражда противоречиви внушения, особено предвид, че в близки планове се виждат нацистки символи и емблеми. Липсва информация с каква цел се пресъздават събитията от времето на Втората световна война. Зрителите, особено ако не са добре запознати с особеностите на историческото ни минало или са деца и млади хора без познания за военните събития от Втората световна война, трудно ще се ориентират в това объркано съдържание, което поднася фашистка символика по дрехите, военното оборудване и снаряжение от епохата.

Допълнително объркване създава и режисьорският подход, който изгражда телевизионната картина по време на излъчването на репортажа, защото в ефир се виждат два екрана/прозореца – на единия се показват кадрите от историческата възстановка с фашистки свастики, а на другия екран се излъчва директно от площада парада за Гергьовден - военни редици и граждани с деца приветстват българската армия. Този паралелен монтаж в ефир създава предпоставки медийното съдържание да бъде възприето и интерпретирано превратно.

В репортажа присъстват само стара техника от Хитлеристка Германия, няма подобна от страни от антифашистката коалиция като Франция, САЩ, Русия, Великобритания. Цялостното звучене на материала е позитивно, почти рекламно за индустрията на Германия, без дори за момент да се информира публиката за престъпния характер на националсоциализма, чиято символика изобилства в картината. Престъпленията срещу човечеството не трябва да бъдат омаловажавани заради стремеж към забавно телевизионно съдържание или позитивно медийно послание по повод на реставрирана ретро техника.

Като е излъчил на 06.05.2019 г. по програма БНТ1 от 09:27:32 до 09:35:18 ч. репортаж, който е изпълнен с фашистка символика, която изобразява една расистка, антихуманна и тоталитарна идеология, довела света до война и милиони жертви; който представя в изцяло положителна светлина индустрията на Хитлеристка Германия, експлоатирала в предприятията си насила труда и на хиляди жертви и концлагеристи; който не информира зрителите за историческите събития от възстановката, а изгражда картина на риалити забавление с история, която е пълна с жестокост, смърт и престъпления срещу човечеството; който не информира зрителите за историческите събития, а представя една частична картина на Втората световна война и индустрията на нацистка Германия; който чрез телевизионния способ на полиекран изгражда противоречив паралел между фашистката армия от архивните кадри и живите кадри на съвременната българска армия, общественият доставчик на медийни услуги БЪЛГАРСКАТА НАЦИОНАЛНА ТЕЛЕВИЗИЯ е допуснал създаване и предоставяне за разпространение на предаване, което оневинява жестокост и насилие,

с което е извършил нарушение на чл. 17, ал. 2, предложение второ от Закона за радиото и телевизията.

Към акта са приложени следните писмени документи и материали: 1 (един) бр. DVD-R със записи на част от програма “БНТ 1”, излъчена на 06.05.2019 г., покана за съставяне на АУАН с изх. № НД-02-18-00-22/ 25.07.2019 г.; пълномощно.

Срещу акта е постъпило възражение в законоустановения срок. В него се отрича извършването на нарушение. Посочва се, че за да бъде оневинена жестокост или насилие би трябвало да бъде излъчен материал, отразяващ подобно събитие и в него да присъства в

някаква форма позитивна гледна точка за този факт. В описания в АУАН репортаж тези два елемента липсват. Излъченият материал е посветен на старинни бойни машини, които са реставрирани от любители колекционери и са в автентичен вид, годни за движение. Заедно с новата военна техника са показани и тези ретро машини, за да бъде направен паралел в развитието на военната индустрия. Присъствието на германски военни символи върху военната техника от отразения исторически период е исторически факт, който екипът не е опитал да скрие. Факт е, че Германия е предоставяла тази техника на България, както и че същата тази техника е използвана от Българската армия срещу немските военни сили по време на финалната фаза на Втората световна война. По никакъв начин БНТ не е оневинявала жестокостите, престъпленията и насилието, извършени по време на Втората световна война, тъй като целта на репортажа е била да покаже стара бойна техника и зрителите не могат да бъдат подведени по никакъв начин. Не става ясно защо, според актосъставителя, е трябвало репортажът да информира зрителите за историческите събития, както и по какъв начин индустрията на Хитлеристка Германия е представена в положителна светлина. Историческите възстановки, включени в репортажа, са художествен способ за привличане на вниманието на аудиторията, но в случая акцентът не е върху нито едно от събитията, случили се по време на ВСВ, а върху показаните военни машини. Необосновано е твърдението, че с този репортаж са омаловажени престъпленията срещу човечеството и как паралелният монтаж в ефир създава предпоставки медийното съдържание да бъде възприето и интерпретирано превратно. Показаната техника е само от Германия и няма такава от други страни, защото най-вероятно само такава има запазена през годините. В този смисъл всички отправени към медията обвинения в едностранчиво и пристрастно пропагандиране на фашистка идеология и други противозаконни прояви са абсолютно неоснователни и категорично недопустими. Алтернативно се моли, ако все пак СЕМ прецени, че е налице нарушение, то да бъде прието за маловажно с оглед разпоредбата на чл. 28 от ЗАНН.

Проверка на административнонаказателната преписка установява спазването на процесуалните правила. Производството е протекло в съответствие с изискванията на ЗАНН – АУАН е съставен в рамките на предвидения срок и съдържа изискуемите от закона реквизити. По отношение на материалната законосъобразност на акта намирам, че е налице описаното нарушение. Показването на нацистки символи в телевизионен ефир, дори и в ретроспекцията на историческите събития, без никакъв коментар, че това са символите на един режим, довел до милиони човешки жертви, представлява косвено оневиняване на жестокост и насилие. В конкретния случай репортажът не е „на живо”, а е заснет предварително, т.е. доставчикът е имал възможност да ограничи кадрите, на които биха могли да бъдат видени фашистките символи.

Предвид изложеното и след като проверих Акт за установяване на административно нарушение № **НД-01-27/ 30.07.2019** г. с оглед неговата законосъобразност и обосновааност, и прецених събраните доказателства, на основание **чл. 126, ал. 1, във връзка с чл. 127, ал. 2 от Закона за радиото и телевизията**

ПО С Т А Н О В Я В А М:

НАЛАГАМ на **БЪЛГАРСКАТА НАЦИОНАЛНА ТЕЛЕВИЗИЯ**, ЕИК по БУЛСТАТ 000672350, седалище и адрес на управление: гр. София, ул. Сан Стефано № 29,

представявана от Емил ... Кошлуков, генерален директор, **имуществена санкция в размер на 3000 (три хиляди) лева за нарушение на чл. 17, ал. 2, предложение второ от Закона за радиото и телевизията.**

Настоящото постановление подлежи на обжалване чрез Съвета за електронни медии пред Софийски районен съд в 7-дневен срок от деня на връчването му на нарушителя.

<p>Сумите се внасят по сметка на Съвета за електронни медии: IBAN: BG49 BNBG 9661 3000 1788 01, BIC: BNBGBGSD БАНКА: Б Н Б</p>

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА С Е М
СОФИЯ ВЛАДИМИРОВА**

Определям срок за доброволно изпълнение – 7 дни от влизане в сила на наказателното постановление.

В случай на неизпълнение преписката ще бъде изпратена на НАП/ ЧСИ за предприемане на действия за принудително събиране по реда на ДОПК.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА С Е М
СОФИЯ ВЛАДИМИРОВА**